

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

KOEGORSSTRAAT

TE TERNEUZEN

Ecologie

Rapportage quickscan Wet natuurbescherming

Koegorsstraat te Terneuzen

Opdrachtgever	Rho Adviseurs voor leefruimte Torenallee 20 5617 BC Eindhoven
Rapportnummer	18537.003
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	13 mei 2022
Vestiging	Zuid-Holland Hoofdweg 240 3067 GJ Rotterdam 010 - 7640828 rotterdam@econsultancy.nl
Opsteller	De heer J. Lerou, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer O. Streng, BSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbers een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy aanvaardt op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	6
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	7
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	8
	4.1 Zorgplicht	8
	4.2 Soortenbescherming	8
	4.3 Gebiedenbescherming	9
	4.4 Houtopstanden	10
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	11
	5.1 Vogels	11
	5.2 Vleermuizen	13
	5.3 Overige zoogdieren	15
	5.4 Reptielen, amfibieën en vissen	16
	5.5 Ongewervelden	18
	5.6 Planten	18
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	19
	6.1 Broedvogels	19
	6.2 Vleermuizen	19
	6.3 Overige zoogdieren	19
	6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	20
	6.5 Amfibieën	20
	6.6 Vissen	21
	6.7 Ongewervelden	21
	6.8 Overige soort(groep)en	21
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	22
	7.1 Natura 2000	22
	7.2 Natuurnetwerk Nederland	23
8	HOUTOPSTANDEN	24
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	25

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Rho Adviseurs voor leefruimte opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming aan de Koegorsstraat te Terneuzen.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en heeft als doel in te schatten of op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermd status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 5 ha) ligt aan de Koegorsstraat te Terneuzen. In figuur 1 is de ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft een braakliggend agrarisch veld. De onderzoekslocatie is compleet onbebouwd. Op de bermen langs de randen van de onderzoekslocatie is vegetatie afwezig. In de bermen langs de randen van de onderzoekslocatie is vegetatie aanwezig in de vorm van onder andere gras, riet, fluitenkruid, lidrus, gewone bereklauw, reuzenbereklauw, melkdistel, smeerwortel en brandnetel. Langs de noordwestelijke, noordoostelijke en zuidoostelijke randen zijn afwateringskanalen aanwezig. De afwateringskanalen langs de noordoostelijke en zuidoostelijke randen zijn opgedroogd. Alleen het afwateringskanaal langs de noordwestelijke rand bevat water. Dit afwateringskanaal is dicht begroeid met onder andere riet en andere (aquatische) vegetatie.

Direct ten noordwesten van de onderzoekslocatie, aan de andere kant van het afwateringskanaal op een afstand van circa 8 meter, bevindt zich een bomenrij bestaande uit iep. Direct achter deze bomenrij is een lijnvormige bosschage gelegen die onder andere uit gewone es, veldesdoorn en zomer-eik bestaat. Achter deze bosschage bevindt zich de Hoofdweg (N61). Verder ten noordwesten, achter de Hoofdweg, is een industrieterrein gelegen. Ten noordoosten, direct aan de andere kant van het afwateringskanaal op een afstand van circa 10 meter van de onderzoekslocatie, is een perceel met daarop de bebouwing van de Gravin Mariaweg 1 aanwezig. De hoofdbebouwing is opgetrokken uit bakstenen en heeft een dakpannen zadeldak met overhangende kantpannen. Onder sommige dak-

pannen zijn ruimtes aanwezig. Bij de kopgevels zijn onder de kant- en nokpannen openingen aanwezig. Het gebouw bevat geen open stootvoegen. Naast de hoofdbouw is op het perceel een aantal schuren aanwezig die uit bakstenen zijn opgetrokken. Aan de overzijde van de Gravin Maria-weg, circa 20 meter ten noordoosten van de onderzoekslocatie, is een talud gelegen met daar bovenop een bommenrij bestaande uit populier.

Ten zuidoosten van de onderzoekslocatie, op een afstand van circa 25 meter, bevindt zich de bebouwing van Maatschap de Clerck. Het hoofdgebouw is opgetrokken uit bakstenen en heeft een dakpannen zadeldak. Onder sommige dakpannen zijn ruimtes aanwezig. In de gevels bevinden zich open stootvoegen. Op het perceel bevinden zich ook een schuur die uit hout is opgetrokken met een golfplaten zadeldak en een schuur die uit bakstenen is opgetrokken met een dakpannen zadeldak. De schuur die uit bakstenen is opgetrokken bevat open stootvoegen in de gevels en ruimtes onder sommige dakpannen. Ten zuidwesten en zuidoosten van het perceel van Maatschap de Clerck zijn agrarische velden gelegen. Sommige van deze velden zijn braakliggend en op andere velden is vegetatie aanwezig in de vorm van gras. Op een afstand van circa 10 meter ten zuidoosten van de onderzoekslocatie bevindt zich een bommenrij van 9 iepen. Circa 150 meter ten zuiden van de onderzoekslocatie bevindt zich een perceel met daarop de bebouwing van SnowWorld Terneuzen.

Direct ten zuidwesten van de onderzoekslocatie, achter een ijzeren hek, is het parkeerterrein van Bio Base Europe Training Center gelegen. De hoofdbouw bevindt zich ten zuidwesten van dit parkeerterrein op een afstand van circa 30 meter. De hoofdbouw is opgetrokken uit kunststof en heeft een plat dak. Direct ten noordoosten van het parkeerterrein bevindt zich een lijnvormige boschage bestaande uit wilgen.

De Westerschelde is gelegen op een afstand van circa 3 kilometer ten noorden van de onderzoekslocatie. Ten noordoosten van de onderzoekslocatie, op een afstand van circa 1 kilometer, bevindt zich het waterlichaam Ortheense Kreek. Op een afstand van circa 600 meter ten westen van de onderzoekslocatie is het Kanaal Gent Terneuzen aanwezig.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 tot en met 20 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Overzicht van onderzoekslocatie met uitzicht naar het noordoosten, genomen vanuit de zuidwestelijke hoek.

Figuur 4. Overzicht van onderzoekslocatie met uitzicht naar het zuidwesten, genomen vanuit de noordoostelijke hoek.

Figuur 5. Noordoostelijke rand van de onderzoekslocatie met uitzicht op het talud met populieren en de bebouwing van de Gravin Mariaweg 1.

Figuur 6. Hoofdbebouwing van de Gravin Mariaweg 1 ten noordoosten van de onderzoekslocatie.

Figuur 7. Talud met bomenrij bestaande uit populier ten noordoosten van de onderzoekslocatie.

Figuur 8. Bebouwing van Maatschap de Clerck ten zuidoosten van de onderzoekslocatie.

Figuur 9. Bomenrij bestaande uit iep ten zuidoosten van de onderzoekslocatie.

Figuur 10. Agrarisch veld begroeid met gras ten zuidoosten van de onderzoekslocatie.

Figuur 11. Braakliggend agrarisch veld ten zuidoosten van de onderzoekslocatie met in de achtergrond de bebouwing van SnowWorld Terneuzen ten zuiden van de onderzoekslocatie.

Figuur 12. Lijnvormige bosschage bestaande uit wilgen direct ten zuidwesten van de onderzoekslocatie met direct daarnaast het parkeerterrein en de bebouwing van Bio Base Europe Training Center.

Figuur 13. Zijaanzicht van lijnvormige bosschage bestaande uit wilgen direct ten zuidwesten van de onderzoekslocatie.

Figuur 14. Uitzicht op de zuidwestelijke en noordwestelijke randen van de onderzoekslocatie.

Figuur 15. Bomenrij bestaande uit iep en lijnvormig bosschage ten noordwesten van de onderzoekslocatie.

Figuur 16. Opgedroogd afwateringskanaal langs de zuidoostelijke rand van de onderzoekslocatie.

Figuur 17. Afwateringskanaal langs de noordwestelijke rand van de onderzoekslocatie.

Figuur 18. Oppedroogd afwateringskanaal langs de noordoostelijke rand van de onderzoekslocatie dat tevens de grens vormt met het perceel waarop de bebouwing van de Gravin Mariaweg 1 zich bevindt.

Figuur 19. Uitzicht op de noordwestelijke rand van de onderzoekslocatie, genomen vanaf de overkant van het noordwestelijke afwateringskanaal.

Figuur 20. Overzicht van onderzoekslocatie met uitzicht naar het zuidwesten, genomen vanaf de noordoostelijke rand van de onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de agrarische bestemming naar een bedrijfsbestemming om te zetten. Op de onderzoekslocatie zal een nieuw bedrijvenpand gerealiseerd worden. De nieuwbouw zal bestaan uit een werkplaats met een oppervlakte van circa 7.000 m². De nieuwbouw dient ruim genoeg te worden voor 85 werknemers. Tevens zal een kantoor van circa 1.500 m² gerealiseerd worden. Mogelijk zal dit over twee bouwlagen verdeeld worden. Het kantoor dient voldoende ruimte ter beschikking te stellen voor 65 werknemers. In deze rapportage wordt, op basis van informatie verschaft door de opdrachtgever, ervan uitgegaan dat de bomen ten zuidwesten en ten noordwesten van de onderzoekslocatie behouden blijven. Tevens wordt ervan uitgegaan dat het afwateringskanaal langs de noordwestelijke rand van de onderzoekslocatie gehandhaafd blijft.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 10 mei 2022. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Zeeland opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. In het onderhavige onderzoek zijn geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Een globale toelichting wordt gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep versturend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Een algehele vrijstelling van de herplantplicht geldt voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat en de aanwezige verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingsroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels met een jaarrond beschermd nest (categorie 1-4)

Deze categorieën betreffen broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Volgens de verspreidingsgegevens van het uitvoerportaal van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie vogelsoorten waargenomen waarvan de nestlocaties jaarrond beschermd zijn. Deze categorie 1-4 broedvogelsoorten zijn: boomvalk, ransuil, buizerd, havik, sperwer, wespendif, roek, slechtvalk, ooievaar, huismus, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, steenuil en kerkuil.

De soorten **boomvalk**, **ransuil**, **buizerd**, **havik**, **sperwer** en **wespendief** kunnen op voorhand al worden uitgesloten op de onderzoekslocatie. Dit zijn soorten die broeden in bossen of halfopen landschappen, vaak hoog in een boomkruin waar ze grote nesten maken en hergebruiken. De onderzoekslocatie biedt geen geschikte broedmogelijkheden en habitat voor deze soorten vanwege de afwezigheid van bomen. In de bomen rondom de onderzoekslocatie zijn geen nesten waargenomen. Daarnaast zijn deze andere sporen van hun aanwezigheid niet aangetroffen op of rond de onderzoekslocatie tijdens het veldbezoek. Het is daarom voor deze soorten redelijkerwijs uit te sluiten dat ze op of nabij de onderzoekslocatie broeden. Nader onderzoek naar deze soorten wordt niet benodigd geacht.

De **roek** is een koloniebroeder en bouwt nesten in de toppen van hoge bomen. Roeken foerageren veel op akkers en voeden zich met zaden en insecten. Hoewel de onderzoekslocatie geschikt habitat biedt voor de roek en geschikte broedlocaties in de omgeving aanwezig zijn, is het uitgesloten dat de roek op of rond de onderzoekslocatie broedt. In de bomen rond de onderzoekslocatie zijn geen nesten aangetroffen. Tevens zijn roeken of sporen van hun aanwezigheid op en rond de onderzoekslocatie niet waargenomen. Nader onderzoek naar de roek wordt niet benodigd geacht.

De **slechtvalk** broedt op hoge stenige gebouwen zoals kantoorgebouwen, torens en fabrieksschoorstenen. De onderzoekslocatie is ongeschikt als broedlocatie voor de slechtvalk omdat dit soort hoge elementen ontbreken. De bebouwing van SnowWorld Terneuzen, die circa 150 meter ten zuiden van de onderzoekslocatie is gelegen, biedt een geschiktere broedlocatie voor de slechtvalk. Tijdens het veldbezoek zijn geen slechtvalken of sporen die duiden op aanwezigheid van de soort waargenomen. Gezien de afstand tot de onderzoekslocatie en de aard van de ingreep zullen eventueel broedende slechtvalken op de bebouwing van SnowWorld Terneuzen geen negatieve effecten ondervinden van de werkzaamheden. Een nader onderzoek naar de slechtvalk wordt niet benodigd geacht.

De **ooievaar** broedt eveneens op hoge gebouwen, maar vooral nestpalen, bomen en hoogspanningsmasten worden gebruikt als broedlocatie. Nestpalen en hoogspanningsmasten zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie niet aanwezig. Hoewel bomen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie aanwezig zijn, zijn in deze bomen geen nesten van ooievaars waargenomen. Daarnaast zijn geen ooievaars of sporen die wijzen op hun aanwezigheid waargenomen tijdens het veldbezoek. Nader onderzoek naar de ooievaar wordt niet benodigd geacht.

De **huismus** en **gierzwaluw** broeden voornamelijk in nissen en onder dakpannen op daken van bebouwing. De onderzoekslocatie biedt geen geschikte broedlocatie voor deze soorten vanwege het ontbreken van bebouwing. De bebouwing van de Gravin Mariaweg 1 zijn wel geschikt als broedlocatie voor deze soorten. De hoofdbebouwing bevat ruimtes onder de dakpannen die geschikt zijn voor huismussen als broedlocatie (zie figuur 21). Tevens zijn ruimtes onder de kant- en nokpannen bij de kopgevels aanwezig die geschikt zijn als broedlocatie voor gierzwaluwen (zie figuur 22). De bebouwing van Maatschap de Clerck is ook geschikt als broedlocatie voor huismussen vanwege de aanwezigheid van ruimtes onder sommige dakpannen. Tijdens het veldbezoek, dat tussen 10:00 en 11:00 uur plaatsvond, zijn echter geen huismussen en gierzwaluwen of sporen van hun aanwezigheid (zoals krijtstrepen) waargenomen. Vanwege de afstand tot de onderzoekslocatie (circa 10 meter voor de Gravin Mariaweg 1 en circa 25 meter voor Maatschap de Clerck) zullen de voorgenomen werkzaamheden geen verstorend effecten hebben voor eventueel in de omgeving broedende huismussen en gierzwaluwen. De onderzoekslocatie zou potentieel gebruikt kunnen worden door huismussen als stofbad. De onderzoekslocatie vormt echter geen essentieel leefgebied voor de huismus. In de directe omgeving zijn genoeg alternatieven te vinden in de vorm van braakliggende agrarische velden die huismussen eventueel als stofbad kunnen gebruiken. Nader onderzoek naar de huismus en gierzwaluw wordt niet benodigd geacht.

Figuur 21. Ruimtes onder sommige dakpannen van de bebouwing van de Gravin Mariaweg 1.

Figuur 22. Ruimtes onder de kant- en nokpannen van de bebouwing van de Gravin Mariaweg 1.

De **grote gele kwikstaart** nestelt graag bij stromend water in een nis in de muur, bij boomwortels in natuurlijke oevers en onder bruggen. Tijdens het veldbezoek is rond de onderzoekslocatie geen stromend water waargenomen, waardoor de onderzoekslocatie ongeschikt is voor de grote gele kwikstaart. Daarnaast zijn tijdens het veldbezoek in de omgeving van de onderzoekslocatie geen individuen van de soort waargenomen. Waarnemingen van deze soort in de NDFF zijn voornamelijk in de winterperiode gedaan, wanneer grote gele kwikstaarten hun broedterritorium verlaten. Het kan dus redelijkerwijs worden uitgesloten dat er een grote gele kwikstaart broedt op de onderzoekslocatie. Nader onderzoek naar de grote gele kwikstaart wordt niet benodigd geacht.

De **steenuil** en **kerkuil** hebben de voorkeur voor halfopen tot open cultuurlandschappen met allerlei landschapselementen die voor afwisseling zorgen. De soorten broeden regelmatig in leegstaande

bebouwing zoals schuren of in nissen van gebouwen, maar broeden in Nederland ook vooral in speciale nestkasten. De steenuil en kerkuil broeden ook in boomholtes. De onderzoekslocatie is door het ontbreken van geschikte boomholtes, leegstaande bebouwing met openingen of nestkasten ongeschikt als broedlocatie voor de steenuil en kerkuil. Op de onderzoekslocatie zijn geen individuen gezien of sporen die wijzen op hun aanwezigheid, zoals braakballen en krijtsporen. Nader onderzoek naar de steenuil en kerkuil wordt niet benodigd geacht.

5.1.2 Broedvogels met in uitzonderlijke gevallen een jaarrond beschermd nest (categorie 5)

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals de ekster, zwarte kraai en huiszwaluw. De bomen rond de onderzoekslocatie kunnen eventueel geschikt zijn als nestgelegenheid voor deze soorten. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen nesten of boomholtes aangetroffen in de aanwezige bomen rondom de onderzoekslocatie. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen broedende vogels waargenomen. Wel zijn op de onderzoekslocatie zwarte kraaien waargenomen. Tevens zijn overvliegende en foeragerende huiszwaluwen waargenomen in de buurt van de bebouwing van de Gravin Mariaweg 1 en Maatschap de Clerck. Op en rond de onderzoekslocatie zijn geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat potentieel aanwezige nesten van categorie 5 broedvogelsoorten op of rond de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. In de omgeving zijn andere bomen en gebouwen aanwezig die geschikt zijn als broedlocatie voor categorie 5 broedvogelsoorten. Derhalve worden eventueel in de omgeving broedende vogels als algemene broedvogels beschouwd. Het is niet op voorhand uit te sluiten dat categorie 5 broedvogels in de bomen of gebouwen rondom de onderzoekslocatie zullen broeden. Vanwege de afstand van de bomen en gebouwen tot de onderzoekslocatie zullen de voorgenomen werkzaamheden echter geen verstorend effect hebben op eventueel in de omgeving broedende vogels, mits de bomen behouden blijven.

5.1.3 Overige broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn algemene broedvogels waargenomen, namelijk houtduiven. De bomen en bosschages rondom de onderzoekslocatie kunnen nestgelegenheden bieden voor algemene broedvogelsoorten. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Hoewel tijdens het veldbezoek geen nesten zijn waargenomen, is het niet uit te sluiten dat algemene vogels in de bomen rond de onderzoekslocatie zullen broeden. Vanwege de afstand van de bomen en gebouwen tot de onderzoekslocatie zullen de voorgenomen werkzaamheden geen verstorend effect hebben op eventueel in de omgeving broedende vogels. Indien onverhoopt toch bomen gekapt dienen te worden, wordt geadviseerd om het kappen buiten het broedseizoen uit te voeren (zie hoofdstuk 6).

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van het uitvoerportaal en de Verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: meervleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis en baardvleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd en bomen zijn niet aanwezig, waardoor uitgesloten kan worden dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen is niet aan de orde.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Naast de onderzoekslocatie bevindt zich de bebouwing van de Gravin Mariaweg 1 en Maatschap de Clerck. De desbetreffende bebouwing is in potentie geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten vanwege de aanwezigheid van openingen onder de kant- en nokpannen bij de kopgevels van de Gravin Mariaweg 1 (zie figuur 22) en de aanwezigheid van open stootvoegen in de gevels van de bebouwing van Maatschap de Clerck. Eventuele verblijfplaatsen hierin ondervinden door de afstand tot de bouwlocatie en de aard van de ingreep, geen hinder van de ingreep op de onderzoekslocatie. De bomen rondom de onderzoekslocatie zijn niet geschikt als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen vanwege het ontbreken van boomholtes. Wel wordt geadviseerd om vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen voor werkzaamheden die tussen zonsondergang en zonsopgang plaatsvinden en in de nieuwe situatie in verband met eventueel in de nabije bebouwing verblijvende vleermuizen. Vleermuisvriendelijke verlichting kan toegepast worden door verlichtingsarmaturen te gebruiken die naar beneden schijnen en daarmee zo min mogelijk strooilicht veroorzaken, of andere vleermuisvriendelijke kleuren (amberkleurig) toe te passen.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en mogelijk franjestaart, gewone grootoorvleermuis en baardvleermuis om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft de andere agrarische velden en bosschages in de omgeving van de onderzoekslocatie. Nader onderzoek naar foerageerhabitat wordt niet benodigd geacht. Wel wordt geadviseerd om vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen voor werkzaamheden die tussen zonsondergang en zonsopgang plaatsvinden en in de nieuwe situatie in verband met eventueel in de omgeving foeragerende vleermuizen.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De bomenrij ten noordoosten van de onderzoekslocatie op het talud bestaande uit populier, de bomenrij ten zuidoosten van de onderzoekslocatie bestaande uit iep, de bomenrij ten noordwesten van de onderzoekslocatie bestaande uit iep, de lijnvormige bosschage ten noordwesten van de onderzoekslocatie en de lijnvormige bosschage ten zuidwesten van de onderzoekslocatie zijn potentieel geschikt als vliegroute. Overtredingen van de Wet natuurbescherming zijn niet te verwachten. Op de lijnvormige bosschage ten zuidwesten van de onderzoekslocatie na, zullen door de onderlinge afstand tussen deze elementen en de onderzoekslocatie, potentiële vliegroutes geen verstoring ondervinden van de voorgenomen werkzaamheden. Bovendien is bij deze elementen geen sprake van essentiële vliegroutes. In de omgeving zijn andere donkere lijnvormige elementen aanwezig die als vliegroute gebruikt kunnen worden, zoals de Koegorsstraat, de Gravin Mariaweg en de sloten tussen de akkers. Dit betekent dat ook bij de onverhoopte verwijdering van de bomenrijen en bosschages, geen sprake zal zijn van overtreding van de Wet natuurbescherming wat betreft vliegroutes. Nader onderzoek naar vliegroutes wordt derhalve niet benodigd geacht. Wel wordt geadviseerd om vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen voor werkzaamheden die tussen zonsondergang en zonsopgang plaatsvinden en in de nieuwe situatie in verband met vleermuizen die mogelijk gebruikmaken van de bomenrijen en lijnvormige bosschages rond de onderzoekslocatie.

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van het uitvoerportaal van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: bever, steenmarter, hermelijn, haas en konijn.

De **bever** is afhankelijk van gebieden met water en aangrenzende bosgebieden. De soort heeft een voorkeur voor riviervalleien met veel uiterwaarden, begroeid met zacht hout en houdt zich voornamelijk op langs de trager stromende delen van de rivier. Tevens komt de bever voor in en langs meren, beken, poelen en moerassen. De soort verblijft in een aan water gebonden burcht. Tijdens het veldbezoek waren geen bevers of sporen van hun aanwezigheid waargenomen. Op en rond de onderzoekslocatie zijn geschikte waterelementen aanwezig voor de bever. Tevens ontbreekt zacht hout op en rond de onderzoekslocatie. Nader onderzoek naar de bever wordt niet benodigd geacht.

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de **steenmarter**. Deze soort komt in de omgeving veelvuldig voor. Steenmarters gebruiken hoozolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Deze elementen zijn op de onderzoekslocatie afwezig. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. Tijdens het veldbezoek zijn geen steenmarters waargenomen. Tevens zijn geen sporen, zoals uitwerpselen of prooi-resten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of voortplantingsplaats door deze soort. Bij intensief gebruik van een locatie door deze soort zijn dergelijke sporen vrij eenvoudig aan te treffen. Gelet op het ontbreken ervan kan worden gesteld dat de onderzoekslocatie niet in gebruik is door de steenmarter. Nader onderzoek naar de steenmarter wordt niet benodigd geacht.

De **hermelijn** komt volgens de verspreidingsgegevens van het uitvoerportaal van de NDFF voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. Ondanks dat de **buizing** en **wezel** niet in de omgeving zijn waargenomen, is het mogelijk dat ook deze soorten voorkomen in de omgeving. De onderzoekslocatie zou deel uit kunnen maken van een migratieroute van deze soorten kleine marterachtigen. In de omgeving zijn landschapselementen aanwezig die met elkaar in verbinding staan. Kleine marterachtigen zijn sterk gebonden aan landschapselementen zoals houtwallen en bosschages die dekking bieden gedurende het foerageren en migreren tussen de vaste rust- of voortplantingsplaatsen en de foerageergebieden. Rond de onderzoekslocatie zijn geschikte bosschages aanwezig die aan de onderzoekslocatie grenzen en dekking kunnen bieden aan kleine marterachtigen. Het is daarom niet op voorhand uit te sluiten dat de onderzoekslocatie functioneert als een (essentiële) migratieroute voor kleine marterachtigen. Daarmee zijn negatieve gevolgen voor kleine marterachtigen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden ook niet uit te sluiten. Nader onderzoek naar kleine marterachtigen wordt benodigd geacht (zie hoofdstuk 6).

Het **konijn** is een schemerdier en leeft in grote groepen in een uitgebreid gangenstelsel, een zogenaamde (konijnen)bouw, konijnenhol of konijnenburcht. De bouw wordt meestal aangelegd in een heuvel of een andere helling, zoals als een duin of dijk. Het konijn komt voor in verschillende biotopen, van agrarisch- tot stedelijk gebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen konijnen of sporen van hun aanwezigheid, zoals uitwerpselen of (ingangen van) konijnenholten waargenomen. Gelet op het ontbreken van individuen, sporen en konijnenholten kan worden gesteld dat de onderzoekslocatie geen

deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van het konijn. Nader onderzoek naar konijnen wordt niet benodigd geacht.

De **haas** kan overal worden aangetroffen, zowel in open als in bosachtige streken en van drassige gebieden tot in halfwoestijnen. De haas wordt voornamelijk aangetroffen in gematigde open en half-open grasvelden als (cultuur)steppen en weilanden en soms ook in lichte loofbossen. De soort heeft een voorkeur voor grotere grasvlakten. Ook beschutte plaatsen, zoals hoog gras, houtwallen, boschages, bosranden, heggen met ondergroei en ruige oevers, zijn vereist. Het leger bevindt zich meestal op een zonnige, doch beschutte plaats en is zelf gegraven. Vaak gebruikt een haas meerdere malen dezelfde legers, tenzij deze verstoord zijn. Het territorium van de haas heeft een actieradius van ongeveer 300 hectare, gelegen rond het voornaamste leger. Binnen deze actieradius liggen ook andere legers en verscheidene latrines, vaste foerageerplaatsen, plaatsen om te zonnen en vaste paden. De haas is zeer honkvast en raakt buiten zijn vertrouwde leefgebied in stress. Tijdens het veldbezoek zijn geen hazen of sporen van hun aanwezigheid, zoals uitwerpselen of legers, aangetroffen. De onderzoekslocatie vormt wel geschikt habitat voor de haas vanwege de verbinding met boschages en de aanwezigheid van hoge beplanting langs de randen van de onderzoekslocatie. De onderzoekslocatie maakt echter geen deel uit van het essentiële leefgebied van de haas. In de omgeving zijn andere elementen aanwezig die geschikt zijn als foerageergebieden en rustplaatsen. Het betreft bijvoorbeeld de agrarische velden ten zuidoosten van de onderzoekslocatie die begroeid zijn met hoog gras of braak liggen. Vanwege de afwezigheid van hazen, sporen en legers alsmede de aanwezigheid van geschikt habitat in de omgeving, wordt nader onderzoek naar de haas niet benodigd geacht.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als egel en rosse woelmuis. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat holen en andere schuilplaatsen van deze soorten worden vergraven. Voor deze soorten geldt dat rekening gehouden moet worden met de algemene zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens gegevens van het uitvoerportaal van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie geen streng beschermde reptielen waargenomen. Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig.

Amfibieën

Volgens gegevens van het uitvoerportaal van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende soorten waargenomen: kamsalamander en rugstreeppad.

De **kamsalamander** komt voor in kleinschalige landschappen met bospercelen, heggen en struwelen in de buurt van water. De soort handhaaft zich slecht in een te gecultiveerde omgeving. Tijdens het veldbezoek zijn geen kamsalamanders waargenomen. De onderzoekslocatie biedt in principe geschikt habitat voor de kamsalamander vanwege de aanwezigheid van water in de buurt van boschages. De boschages in de buurt van het afwateringskanaal langs de noordwestelijke rand van de onderzoekslocatie en de berm langs deze rand vormen geschikt landhabitat voor de kamsalamander. Het is niet op voorhand uit te sluiten dat de kamsalamander in de boschages rond de onderzoekslocatie of in het afwateringskanaal of de berm langs de noordwestelijke rand van de onderzoekslocatie

voorkomt. Indien het afwateringskanaal, de berm en de bosschages onaangetast blijven, volstaan voorzorgsmaatregelen om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Echter wordt nader onderzoek naar de kamsalamander benodigd geacht wanneer toch onverhoopt het afwateringskanaal, de berm en/of de bosschages worden aangetast (zie hoofdstuk 6).

Het habitat van de **rugstreeppad** bestaat uit open gebieden met slechts hier en daar schuilplaatsen en bij voorkeur met een zandgrond om goed te kunnen graven. Ook zijn populaties bekend die leven op een rotsachtige ondergrond waarbij individuen in de rotsspleten schuilen. Rugstreeppadden zijn aangetroffen in uiteenlopende omgevingen, zoals militaire oefenterreinen, zandafgravingen of landbouwgebieden. De rugstreeppad komt niet voor op locaties met hogere begroeiing, omdat het zonlicht dan weggevangen wordt. De rugstreeppad is buiten de paartijd niet aan water gebonden. Alleen voor de ei-afzet betreedt de vrouwelijke pad korte tijd het water. De soort is een slechte zwemmer en betreedt geen wateren waarbij de oevers een steile helling hebben. Tijdens het veldbezoek, dat tijdens de paarperiode van de rugstreeppad plaatsvond, zijn geen volwassen of juveniele individuen waargenomen op de onderzoekslocatie of in het afwateringskanaal langs de noordwestelijke rand van de onderzoekslocatie. Tevens zijn geen eisnoeren in dit afwateringskanaal waargenomen. Het afwateringskanaal langs de noordwestelijke rand van de onderzoekslocatie is niet geschikt als voortplantingswater voor de rugstreeppad. De oevers zijn te steil voor deze soort. Tevens wordt het afwateringskanaal omgeven door hoge begroeiing. Nader onderzoek naar de rugstreeppad wordt niet benodigd geacht vanwege de afwezigheid van geschikt (voortplantings)habitat voor de soort. Rugstreeppadden worden echter wel sterk aangetrokken door vergraafbare grond en kunnen tot een aantal kilometer afstand aangetrokken worden door de geur hiervan. Op het moment dat graafwerkzaamheden binnen de onderzoekslocatie plaats gaan vinden, kunnen exemplaren in de omgeving aangetrokken worden door de ontstane zandhopen en kuilen. De dichtstbijzijnde waarnemingen van rugstreeppadden zijn gedaan op circa 1 kilometer afstand ten oosten, circa 2,5 kilometer ten noordoosten en circa 3 kilometer afstand ten zuiden van de onderzoekslocatie. De onderzoekslocatie is echter afgezonderd van deze populaties door elementen die een barrière vormen voor rugstreeppadden. Het gaat hierbij om grote wateren, zoals de Bronkreek, de Ortheense Kreek, en Zijkanaal C van het Kanaal Gent Terneuzen. Tevens vormen grote wegen, zoals de N290, de N62 en de N686 een barrière. Het is daarom niet te verwachten dat rugstreeppadden de onderzoekslocatie zullen betreden als gevolg van graafwerkzaamheden. Voorzorgsmaatregelen om kolonisatie van de onderzoekslocatie door de rugstreeppad te voorkomen, worden niet benodigd geacht.

De onderzoekslocatie vormt weinig geschikt landhabitat voor amfibieën. Incidenteel kunnen algemene soorten als bruine kikker en gewone pad beschutting vinden tussen de beplanting in de bermen langs de randen van de onderzoekslocatie. Het afwateringskanaal langs de noordwestelijke rand van de onderzoekslocatie kan voortplantingsmogelijkheden bieden algemene amfibieën. Voor de mogelijk incidenteel te verwachten soorten geldt een algehele vrijstelling van de Wet natuurbescherming (zie hoofdstuk 6).

Vissen

Slechts enkele zoetwatervissoorten genieten binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming. Het afwateringskanaal langs de noordwestelijke rand van de onderzoekslocatie biedt geen geschikt habitat voor streng beschermde vissoorten. Overtredingen van de Wet natuurbescherming zijn niet te verwachten met betrekking tot streng beschermde vissoorten. Indien onverhoopt toch werkzaamheden aan het afwateringskanaal langs de noordoostelijke rand van de onderzoekslocatie plaatsvinden, is het wel zaak om aandacht te schenken aan de algemene zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

5.5 Ongewervelden

Libellen

Slechts enkele libellensoorten genieten binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. Beschermde soorten komen volgens verspreidingsgegevens van het uitvoerportaal van de NDFF niet voor op of in de buurt van de onderzoekslocatie. Wel is de algemene soort azuurwaterjuffer waargenomen langs het afwateringskanaal en de berm langs de noordwestelijke rand van de onderzoekslocatie. Deze soort geniet geen strenge bescherming binnen de Wet natuurbescherming. Wel dient rekening gehouden te worden met de algemene zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

Vlinders

Volgens verspreidingsgegevens van het uitvoerportaal van de NDFF zijn de streng beschermde teunisbloempijlstaart en grote vos in de afgelopen 5 jaar binnen een straal van 3 kilometer van de onderzoekslocatie waargenomen. Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Geschikte waardplanten voor de **teunisbloempijlstaart** (basterdwederik en harig wilgenroosje) zijn op of rond de onderzoekslocatie niet waargenomen. Tevens zijn volwassen of juveniele exemplaren van de teunisbloempijlstaart op of rond de onderzoekslocatie niet waargenomen tijdens het veldbezoek. Het is uitgesloten dat binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van deze beschermde vlindersoort. Echter zijn wel geschikte waardplanten van de **grote vos**, namelijk wilg en iep, rond de onderzoekslocatie waargenomen. Eén overvliegende adult van de grote vos is tijdens het veldbezoek op de onderzoekslocatie waargenomen. Deze vloog richting de bosschage bestaande uit wilgen en verdween daarna uit het zicht. Het is op basis van deze informatie niet op voorhand uit te sluiten uitgesloten dat binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort. Indien de wilgen en iepen rond de onderzoekslocatie behouden blijven, volstaan voorzorgsmaatregelen om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Echter is een nader onderzoek naar de grote vos benodigd wanneer onverhoopt toch de wilgen en/of iepen gekapt worden (zie hoofdstuk 6).

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.6 Planten

De onderzoekslocatie betreft een braakliggend agrarisch veld. Vegetatie is alleen aanwezig in de bermen langs de randen van de onderzoekslocatie. Hier bestaat de vegetatie voornamelijk uit gras, riet, fluitenkruid, lidrus, gewone bereklauw, reuzenbereklauw, melkdistel, smeerwortel en brandnetel. De planten op de onderzoekslocatie geven aan dat de bodem voedselrijk, zuur en vochtig is. In dergelijke vegetaties zijn geen beschermde soorten te verwachten. De meeste beschermde plantensoorten en de daarbij horende specifieke groeiomstandigheden zijn zeldzaam te noemen. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Nader onderzoek naar planten wordt niet benodigd geacht.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

Indien onverhoopt toch bomen rond de onderzoekslocatie gekapt dienen te worden, geldt voor de **algemene broedvogelsoorten** die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot september worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Met betrekking tot het onverhoopt verwijderen van de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

Wanneer onverhoopt bomen rond de onderzoekslocatie binnen het broedseizoen gekapt dienen te worden, zal voorafgaand hieraan door een ter zake kundig ecooloog geïnspecteerd moeten worden of broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. De ecooloog zal naar aanleiding van de inspectie kunnen adviseren of het mogelijk is om het groen te kappen zonder daarbij broedvogels te verstoren.

6.2 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV, onderdeel a van de Habitatrichtlijn, diersoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in bijlage II van de conventie van Bonn.

Gelet op de geschiktheid van de bomenrijen en lijnvormige bosschages rond de onderzoekslocatie als vliegroute voor vleermuizen, wordt geadviseerd vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen voor werkzaamheden die tussen zonsondergang en zonsopgang plaatsvinden alsmede in de nieuwe situatie. Het niet toepassen van vleermuisvriendelijke verlichting zou kunnen leiden tot overtreding van artikel 3.5 lid 2 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden in het wild levende dieren opzettelijk te verstoren). Vleermuisvriendelijke verlichting kan toegepast worden door verlichtingsarmaturen te gebruiken die naar beneden schijnen en daarmee zo min mogelijk strooilicht veroorzaken, of andere vleermuisvriendelijke kleuren (amberkleurig) toe te passen.

Indien onverhoopt de bomenrijen en/of lijnvormige bosschages toch verwijderd dienen te worden, wordt geadviseerd om een nader onderzoek naar vliegroutes uit te laten voeren om de daadwerkelijke functie van de bomenrijen en bosschages te achterhalen.

6.3 Overige zoogdieren

Op basis van de huidige informatie valt niet uit te sluiten dat de onderzoekslocatie deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van kleine marterachtigen zoals de **bunzing**, **wezel** en **hermelijn** als migratieroute tussen foerageergebieden en/of rustplaatsen. De voorgenomen werkzaamheden kunnen leiden tot overtreding van artikel 3.10 lid 1b van de Wet natuurbescherming (Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van zoogdieren te beschadigen of te vernielen). Derhalve dient nader onderzoek naar kleine marterachtigen uitgevoerd te worden om meer grip te krijgen op de functies die de onderzoekslocatie voor kleine marterachtigen vervult.

6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten algemene soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden vergraven. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 lid 1a (Het is verboden in het wild levende zoogdieren en amfibieën opzettelijk te doden of te vangen) en 1b (Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van zoogdieren en amfibieën opzettelijk te beschadigen of te vernielen) van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

6.5 Amfibieën

Op basis van de huidige informatie is het niet op voorhand uit te sluiten dat **kamsalamanders** in het afwateringskanaal langs de noordwestelijke rand van de onderzoekslocatie aanwezig zijn. De kamsalamander wordt genoemd in bijlage IV, onderdeel a van de Habitatrichtlijn en in bijlage II bij het Verdrag van Bern. De voorgenomen werkzaamheden kunnen, zonder voorzorgsmaatregelen, leiden tot overtreding van artikel 3.5 lid 1 (Het is verboden in het wild levende dieren opzettelijk te doden of te vangen) en 2 (Het is verboden in het wild levende dieren opzettelijk te verstoren) van de Wet natuurbescherming. Derhalve wordt geadviseerd om, ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden, de werkwijze vast te leggen in een ecologisch werkprotocol dat bij de uitvoerende partij onder de aandacht dient te worden gebracht. In het werkprotocol worden de benodigde maatregelen verwoord en de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen vastgelegd.

Vanwege de aanwezigheid van geschikt landhabitat kan overtreding van artikel 3.5 lid 1 en 2 van de Wet natuurbescherming plaatsvinden wanneer de bosschages in de buurt van het afwateringskanaal verwijderd dienen te worden en/of de berm langs de noordwestelijke rand van de onderzoekslocatie wordt aangetast. Tevens kunnen de werkzaamheden, indien het afwateringskanaal ten noordwesten van de onderzoekslocatie gedempt dient te worden, naast overtreding van artikel 3.5 lid 1 en 2 van de Wet natuurbescherming, ook leiden tot overtreding van artikel 3.5 lid 3 (Het is verboden eieren van in het wild levende dieren opzettelijk te vernielen of te rapen) en 4 (Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van in het wild levende dieren te beschadigen of te vernielen) van de Wet natuurbescherming. In bovenstaande gevallen wordt geadviseerd om vooraf aan de voorgenomen werkzaamheden een nader onderzoek naar de kamsalamander uit te laten voeren om meer grip te krijgen op de functies die de onderzoekslocatie voor de kamsalamander vervult.

De werkzaamheden kunnen verstorend werken voor amfibieën die zich op de onderzoekslocatie bevinden. Door de werkzaamheden kunnen dieren gewond raken of worden gedood. Voor de te verwachten algemene amfibiesoorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Wet natuurbescherming, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van stenenstapels, takkenhopen, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Het verwijderen van de materialen dient daarom buiten de gevoelige periode van winter-rust plaats te vinden. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

6.6 Vissen

Indien onverhoopt het afwateringskanaal langs de noordwestelijke rand van de onderzoekslocatie gedempt wordt, zullen zonder maatregelen vissen worden gedood, hetgeen een overtreding van de Wet natuurbescherming inhoudt. De te verwachten soorten vallen echter onder het provinciale soortenbeleid, zodat voor de werkzaamheden niet vooraf een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Voor de te verwachten algemene vissoorten geldt echter wel de zorgplicht. Dit houdt in dat het doden van individuen redelijkerwijs vermeden dient te worden. Dit kan door het afvangen van vissen voorafgaande aan de dempingswerkzaamheden en het verplaatsen van de vissen in de te handhaven watergangen in de directe omgeving. Aanbevolen wordt om ten tijde van de uitvoering de werkwijze vast te leggen in een ecologisch werkprotocol dat bij de uitvoerende partij onder de aandacht dient te worden gebracht. In het werkprotocol worden de benodigde maatregelen verwoord en de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen vastgelegd.

6.7 Ongewervelden

Op basis van de huidige informatie is het niet op voorhand uit te sluiten dat de directe omgeving van de onderzoekslocatie deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van de **grote vos**. De voorgenomen werkzaamheden kunnen vanwege de geringe afstand tot de bosschage bestaande uit wilgen ten zuidwesten van de onderzoekslocatie, zonder het treffen van voorzorgsmaatregelen, leiden tot overtreding van artikel 3.10 lid 1a van de Wet natuurbescherming. Derhalve wordt geadviseerd om, ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden, de werkwijze vast te leggen in een ecologisch werkprotocol dat bij de uitvoerende partij onder de aandacht dient te worden gebracht. In het werkprotocol worden de benodigde maatregelen verwoord en de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen vastgelegd.

Indien onverhoopt de wilgen en/of iepen rond de onderzoekslocatie verwijderd dienen te worden, dient vooraf aan de werkzaamheden een nader onderzoek naar de grote vos uitgevoerd te worden om te achterhalen of de directe omgeving van de onderzoekslocatie deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van deze soort.

6.8 Overige soort(groep)en

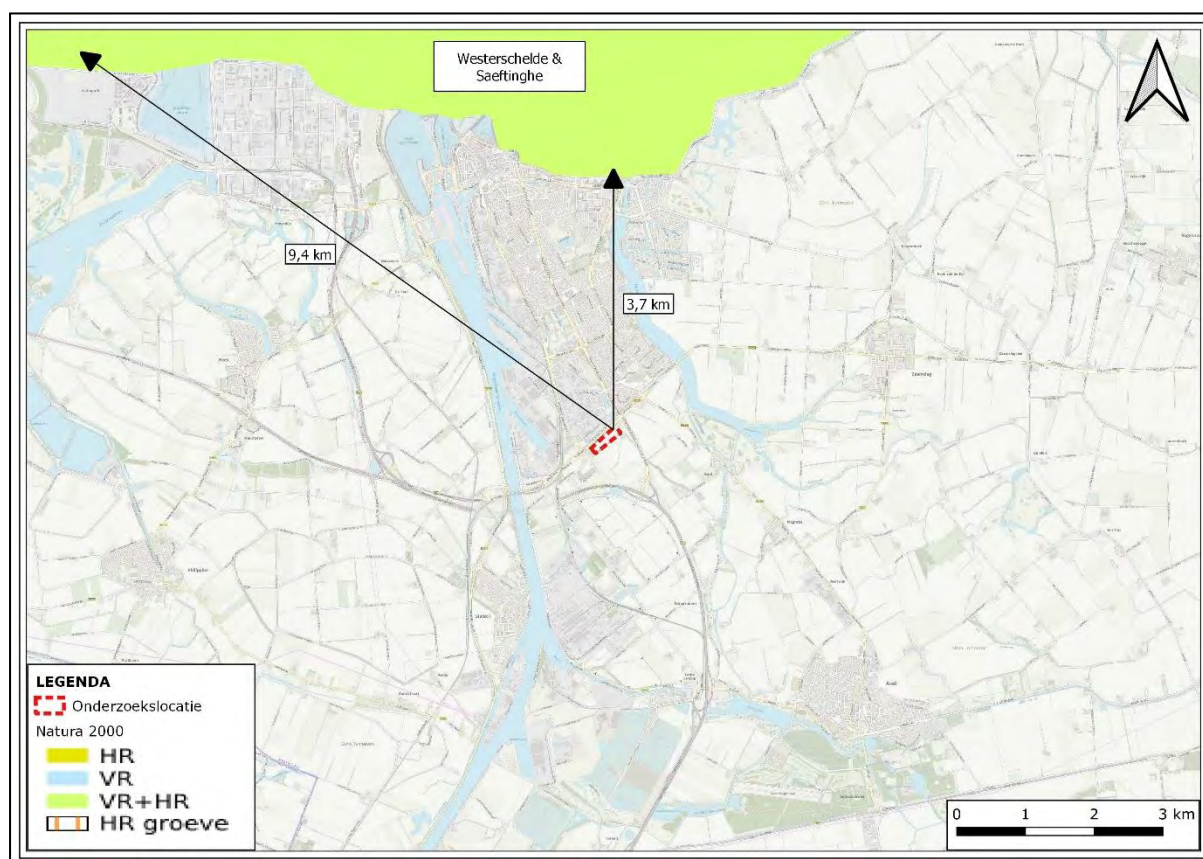
Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat en/of verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Westerschelde & Saeftinghe, is gelegen op een afstand van circa 3,7 kilometer ten noorden van de onderzoekslocatie. Het meest nabijgelegen stikstofgevoelige Natura 2000-gebied bevindt zich tevens in Westerschelde & Saeftinghe, op circa 9,4 kilometer afstand ten noordwesten van de onderzoekslocatie. Figuur 23 geeft de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van (stikstofgevoelige) Natura 2000-gebieden weer.

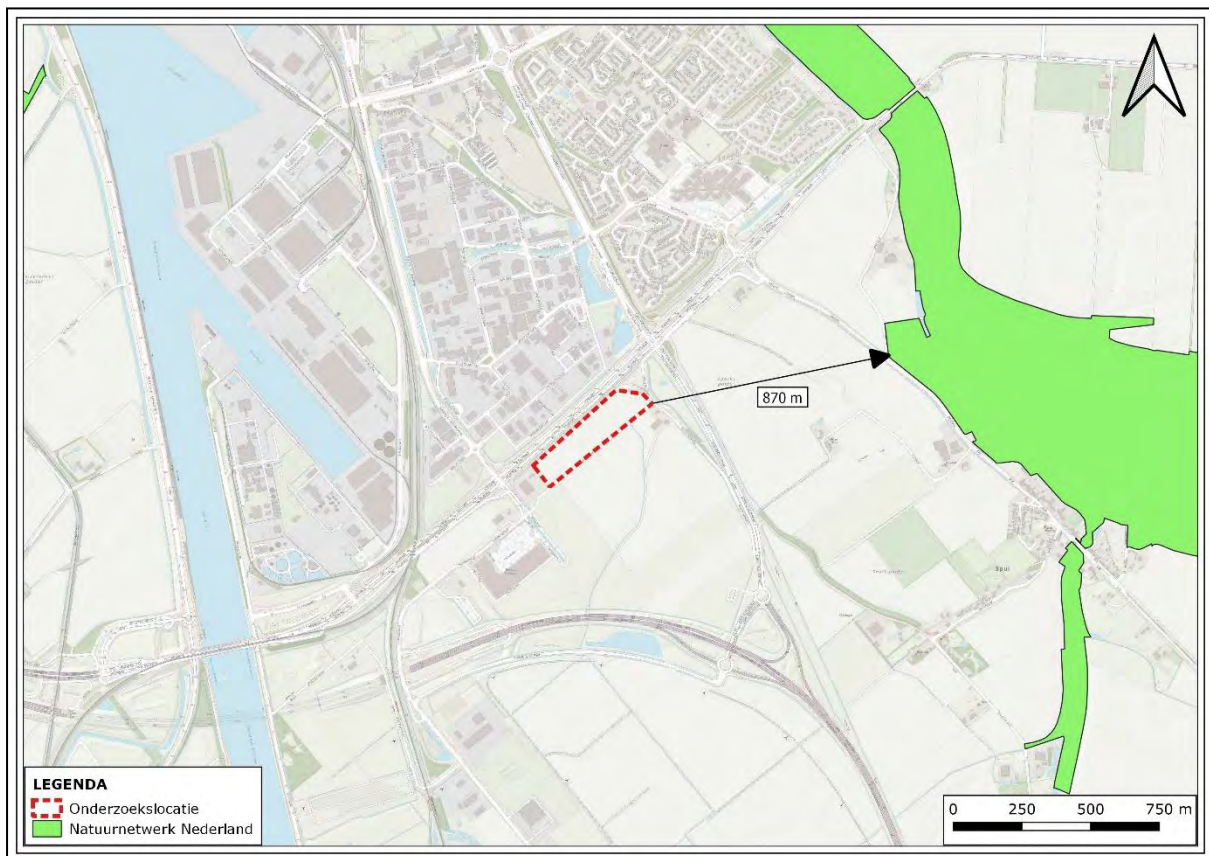
Figuur 23. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn vanwege de voorgenomen ingreep op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van

stikstof wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (AERIUS-calculator).

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt echter wel in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 820 meter ten oosten van de onderzoekslocatie. In figuur 24 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 24. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

Initiatiefnemers van ingrepen binnen of in de directe nabijheid van het Natuurnetwerk Nederland dienen in Zeeland de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. Door de afstand tussen de onderzoekslocatie en het Natuurnetwerk Nederland kan aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland op voorhand worden uitgesloten. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt niet noodzakelijk geacht.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

Wegens het ontbreken van bomen op de onderzoekslocatie, kan het onderdeel houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming buiten beschouwing worden gelaten. Vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

De bosschage direct ten zuidwesten en de bomenrij op het talud ten noordoosten van de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie houtopstanden, als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. Deze houtopstanden betreffen eenrijige beplanting langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en wegbeplanting bestaande uit populieren. De initiatiefnemer heeft aangegeven dat de bosschage en bomenrij naar alle waarschijnlijkheid behouden blijven. Indien onverhoopt deze bomen verwijderd dienen te worden, geldt voor deze houtopstanden geen meldingsplicht en herplantplicht.

Voor de andere bomen rond de onderzoekslocatie geldt dat de bomen vallen onder artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming. De initiatiefnemer heeft aangegeven dat alle bomen rond de onderzoekslocatie naar alle waarschijnlijkheid behouden blijven. Indien onverhoopt toch bomen gekapt dienen te worden, geldt een meldingsplicht voorafgaand aan de kap. Tevens draagt de rechthebbende zorg voor de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand. Indien de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand gerealiseerd wordt, is geen ontheffing van artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming benodigd. De kapmelding dient te worden ingediend bij de provincie Zeeland. Wanneer het niet mogelijk is om dezelfde grond te herbeplanten dient een ontheffing aangevraagd te worden voor artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Het betreft een ontheffing voor het herbeplanten op andere grond. Een ontheffing kan verleend worden indien de herbeplanting voldoet aan de gestelde regels.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Rho Adviseurs voor leefruimte een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Koegorsstraat te Terneuzen. De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en heeft tot doel om in te schatten of op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. De initiatiefnemer is voornemens de agrarische bestemming naar een bedrijfsbestemming om te zetten. Op de onderzoekslocatie zal een nieuw bedrijventerrein gerealiseerd worden, bestaande uit een werkplaats met een oppervlakte van circa 7.000 m² en een kantoor van circa 1.500 m². De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	het verwijderen van beplanting, snoeiafval en nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	nee	nee	nee	nee	-
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	nee	vleermuisvriendelijke verlichting toepassen in verband met eventueel in de omgeving verblijvende vleermuizen
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	vleermuisvriendelijke verlichting toepassen in verband met eventueel in de omgeving foeragerende vleermuizen
	vliegroutes	ja	nee	nee	nee	vleermuisvriendelijke verlichting toepassen in verband met eventueel gebruik van bomenrijen en lijnvormige bosschages in de omgeving als vliegroute door vleermuizen
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	ja	mogelijk	nader onderzoek naar kleine marterachtigen + aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene grondgebonden zoogdieren
Amfibieën		ja	mogelijk	mogelijk	mogelijk	opstellen van ecologisch werkprotocol in verband met mogelijke aanwezigheid van kamsalamander of nader onderzoek naar kamsalamander indien het afwateringskanaal wordt aangetast + aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene amfibieën
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		ja	mogelijk	nee	nee	opstellen van ecologisch werkprotocol indien het afwateringskanaal wordt aangetast
Libellen en vlinders		ja	mogelijk	mogelijk	mogelijk	opstellen van ecologisch werkprotocol in verband met mogelijke aanwezigheid van de grote vos of nader onderzoek naar de grote vos indien de wilgen en/of iepen rond de onderzoekslocatie worden gekapt
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000	3,7 km (dichtstbijzijnd) 9,4 km (stikstofgevoelig)	mogelijk	ja	mogelijk	nader onderzoek stikstofdepositie uit laten voeren
Natuurnetwerk Nederland	820 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden	ja	mogelijk	nee	mogelijk	meldingsplicht en herplantplicht indien de bomen ten noordwesten van de onderzoekslocatie gekapt dienen te worden

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusies en aanbevelingen

Voor **algemene broedvogelsoorten** die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien onverhoopt bomen rond de onderzoekslocatie gekapt dienen te worden, geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten wanneer het verwijderen van de beplanting buiten het broedseizoen (maart tot september) plaatsvindt. Wanneer de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen gesnoeid of verwijderd wordt, wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen om broedgevallen hierin te voorkomen. Eventueel aanwezige nesten mogen worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Indien de beplanting niet buiten het broedseizoen verwijderd kan worden, dient vooraf aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie uitgevoerd te worden.

Ten aanzien van mogelijk in de omgeving verblijvende en/of foeragerende **vleermuizen** en ten aanzien van mogelijke vliegroutes in de omgeving, wordt geadviseerd vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen tijdens werkzaamheden die tussen zonsondergang en zonsopgang plaatsvinden alsmede in de nieuwe situatie. Vleermuisvriendelijke verlichting kan toegepast worden door verlichtingsarmaturen te gebruiken die naar beneden schijnen en daarmee zo min mogelijk strooielicht veroorzaken, of door andere vleermuis vriendelijke kleuren (amberkleurig) toe te passen. Indien onverhoopt de bomenrijen en/of bosschages verwijderd dienen te worden, wordt geadviseerd om een nader onderzoek naar vliegroutes uit te laten voeren om de daadwerkelijke functie van de bomenrijen en bosschages te achterhalen.

Mogelijk maakt de onderzoekslocatie deel uit van het functioneel leefgebied van **kleine marterachtigen** als migratieroute tussen foerageergebieden en/of verblijfplaatsen. Ten aanzien hiervan wordt geadviseerd nader onderzoek naar kleine marterachtigen uit te laten voeren om de precieze functie van de onderzoekslocatie voor deze soortgroep te achterhalen.

Geadviseerd wordt om een ecologisch werkprotocol op te laten stellen waarin maatregelen staan beschreven om schade aan het verstoren van individuen van de mogelijk aanwezige **kamsalamander** en **grote vos** te voorkomen. Indien onverhoopt het afwateringskanaal ten noordwesten van de onderzoekslocatie, de berm langs de noordwestelijke rand van de onderzoekslocatie en/of de bosschages in de buurt van het afwateringskanaal worden aangetast, wordt geadviseerd om nader onderzoek naar de kamsalamander uit te laten voeren. Indien alleen het afwateringskanaal wordt aangetast, wordt geadviseerd om naast nader onderzoek naar de kamsalamander uit te laten voeren, ook een ecologisch werkprotocol op te laten stellen waarin maatregelen staan beschreven om schade aan individuen van **algemene vissoorten** te voorkomen. Indien onverhoopt de wilgen en/of iepen rond de onderzoekslocatie gekapt dienen te worden, wordt geadviseerd om nader onderzoek naar de grote vos uit te laten voeren.

Ten aanzien van nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn externe effecten als gevolg van een toename van stikstof-depositie vanwege de afstand tot het stikstofgevoelige Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe en de voorgenomen ingrepen op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van stikstof wordt daarom noodzakelijk geacht. Geadviseerd wordt om een **onderzoek stikstofdepositie** uit te laten voeren om de mogelijke effecten op het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe te inventariseren.

Met betrekking tot beschermde **houtopstanden** heeft de initiatiefnemer aangegeven dat alle bomen rond de onderzoekslocatie naar alle waarschijnlijkheid behouden blijven. Voor de bomen rond de onderzoekslocatie, behalve de bosschage ten zuidwesten van de onderzoekslocatie bestaande uit wilgen en de bomenrij op het talud ten noordoosten van de onderzoekslocatie bestaande uit populieren, geldt een meldingsplicht voorafgaand aan de eventuele kap en een herplantplicht binnen drie jaar na het eventueel vellen van de houtopstand. Indien de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand gerealiseerd wordt, is geen ontheffing van artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming benodigd. De kapmelding dient te worden ingediend bij de provincie Zeeland. Wanneer het niet mogelijk is om dezelfde grond te herbeplanten dient een ontheffing aangevraagd te worden voor artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Een ontheffing kan verleend worden indien de herbeplanting voldoet aan de gestelde regels.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- BIJ12 (2017a). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017b). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017c). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017d). Kennisdocument rugstreeppad. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-017-Kennisdocument-Rugstreeppad-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017e). Kennisdocument kamsalamander. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-010-Kennisdocument-Kamsalamander-1.0.pdf>.
- Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 13 mei 2022 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.
- Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied 3 kilometer, periode 2017-2022. NDFF. Geraadpleegd op 13 mei 2022 van <https://ndff-ecogrid.nl>.
- Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 13 mei 2022 van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.
- Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 13 mei 2022 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.
- Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17>.

Provinciale bronnen

Zeeland
 Natuurbeheerplan Zeeland 2016. Planwijziging 2021. Opgehaald van:
https://www.zeeland.nl/sites/default/files/docs/natuurbeheerplan_zeeland_2016_planwijziging_2021_toegankelijk.pdf

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten: a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel, b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttrenten of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrondbout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoorn

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihal, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groening, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilvereiger, havik, heggenmus, hop, huiswaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmstij, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilvereiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekeltzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverwaluw, ooievaar, orpustspotvogel, paapje, pestvogel, pimplmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijftaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wiewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw
--------	---

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavvlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegel dikkopje, veenbesblauwtje, veenbosparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten		akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, bekierde ogentroost, berggamander, bergnachtsorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenorischis, dregs, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geploide vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtsorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiszandje, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruip-tijm, lange zonnedaauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw pazelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: - Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; - Houtopstanden op erven of in tuinen; - Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; - Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; - Kweekgoed; - Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; - het dunnen van een houtopstand; - uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: - ten minste eens per tien jaar worden geoogst; - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aangeesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	- Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. - Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

